

OLAV HÅKONSON HAUGE (1908-1994)

Olav. H. Hauge – epledyrkeren i Ulvik – blir i litteraturhistorien omtalt som en europeer i norsk bokheim – i likhet med Vinje og Garborg. Disse norske av de norske var de som hadde det største internasjonale overblikket.

Rent biografisk er det ikke så mye spennende over Huges liv, han tilhører først og fremst bygda. Men de som vil lære personligheten hans nærmere å kjenne, kan gå til dagbøkene hans, jfr. nedenfor, eller til Jan Erik Volds bok "Under Huges ord".

Tross sin beskjedne produksjon har Hauge plassert seg blant de største i norsk lyrikk, og han er ikke ukjent utenfor Norge. På egen hånd lærte han seg engelsk, tysk og fransk og har levert ypperlige gjendiktninger fra disse språkene. I 1967 ble mange av dem samlet i "Utenlandske dikt".

Diktningen sin tufter Hauge på vestlandsk mål og tradisjon, med naturen som den største inspirasjonskilden. Vestlandsnaturen har sine brå kast, som været har det, men også stabilitet og ro. "Dei gamle fjell i syningom er alltid eins å sjå". En blir vanligvis ingen lettlivet og overfladisk person i et slikt landskap, og Huges diktning er da også alvorlig nok. Men melankoliker er han ikke, og han kan drive gjøn med så mye, ikke minst seg selv.

Det Norske Samlaget utga i 2000 Olav H. Huges dagbøker for perioden 1924-94. Utgivelsen av dagbøkene representerer noe helt spesielt: Ingen norsk forfatter har utgitt et verk av denne karakter og størrelse. Olav H. Hauge førte en litterær dagbok – han beskriver hva han har lest og hvilke refleksjoner han gjør seg. Dagbøkene inneholder et vell av interessante betraktninger, aforismer og vurderinger og viser Hauge fra en helt annen side enn hans lyrikk: I dagbøkene fremtrer metafysikeren Hauge med en sterk spirituell forankring.

Bøkene til Olav H. Hauge er kommet i vanlige, beskjedne førsteopplag, og det sirkulerer lite av dem i antikvariatene, så bibliofilt er han ganske interessant. Debututgivelsen kan det gå år mellom hver gang en ser, og heller ikke de to neste forekommer ofte. Prisene har steget etter hvert som Hauge hatt fått et stadig større navn. I dag er det sannsynlig at hele produksjonen – inkludert dagbøkene – vil koste over 10.000 kroner.

OLAV H. HAUGES FØRSTEGAVER:

- 1946: Glør i oska. Noregs boklag.
Innbinding: Omslag, typografisk med liten blomstervignett.
- 1951: Under bergfallet. Dikt. Noregs boklag.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1956: Seint rodnar skog i djuvet. Noregs boklag.
Innbinding: Omslag, illustrert av Bjørnstein Nilsskog.
- 1961: På Ørnetuva. Dikt. Illustrasjon i tresnitt ved Bjørnstein Nilsskog. Noregs boklag.
Innbinding: Omslag, tegnet av Nilsskog. *
I 1962 kom det en ny utgave med et etterord av Ragnvald Skrede, som ikke står i førsteutgaven.
- 1966: Dropar i austavind. Noregs boklag.
Innbinding: Omslag, tegnet av Unni-Lise Jonsmoen.
- 1971: Spør vinden. Noregs boklag.
Innbinding: Omslag, tegnet av Eva Storsveen.
- 1980: Janglestrå. Delvis identisk med andreutgaven av Dikt i samling, men med flere nye dikt. Det Norske Samlaget.
Innbinding: Omslag, tegnet.
- 1985: Dikt i samling. Ny og auka utgåve. Det Norske Samlaget. (15 nye upubliserte dikt er her inntatt).
Innbinding: Hellsjirtingbind med vareomslag tegnet av Leif Anisdahl.
- 1993: Dikt i samling. Ny og auka utgåve. Det norske samlaget. (Med 8 nye dikt).
Innbinding: Helbind med typografisk vareomslag.

Etter Olav H. Hauges død er utgitt:

2000: Dagbok I-V. Det Norske Samlaget.
Innbinding: Pappbind med typografisk vareomslag.